

LİTVANYA MÜŞAVİRLİK RAPORU - 2024

VİLNIUS TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ
Gökhan KARACA
Ticaret Müşaviri

İÇİNDEKİLER

A.	TEMEL VERİLER.....	3
1.	GENEL BİLGİLER (2023).....	3
2.	TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER (2023).....	4
B.	EKONOMİK DURUM	5
1.	GENEL EKONOMİK DEĞERLENDİRME	5
2.	ÇOK TARAFLI İLİŞKİLERDE ÜLKENİN POZİSYONU.....	6
C.	SİYASİ DURUM.....	7
D.	İKİLİ TİCARİ VE EKONOMİK İLİŞKİLER	8
1.	İKİLİ TİCARİ İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRMESİ	9
2.	İKİLİ TİCARETİMİZDE BAŞLICA MADDELER	12
	İHRACATIMIZDA İLK 20 ÜRÜN	12
	İTHALATIMIZDA İLK 20 ÜRÜN.....	13
3.	KARŞILIKLI YATIRIMLAR.....	14
4.	YÜRÜRLÜKTE OLAN VE MÜZAKERESİ SÜREN ANLAŞMALAR VE PROTOKOLLER.....	15
5.	KARMA EKONOMİK KOMİSYON/ JETCO MEKANİZMASI.....	16
6.	İŞ KONSEYİ.....	16
7.	ÜST DÜZEY ZİYARETLER.....	17
8.	FUARLAR VE TİCARET HEYETLERİ.....	17
9.	TURİZM VE KONSOLOSLUK İLİŞKİLERİ.....	18
10.	ULAŞTIRMA	19
1.	Karayolu Sektörü.....	19
2.	Havayolu Sektörü	19
3.	Demiryolu Sektörü	20
11.	GENEL SELAMLAMA İFADELERİ	20

A. TEMEL VERİLER

1. GENEL BİLGİLER (2023)

RESMİ ADI	Litvanya Cumhuriyeti
BAŞKENTİ	Vilnius (625 bin)
BAĞIMSIZLIK TARİHİ	11 Mart 1990
YÖNETİM BİÇİMİ	Parlamenter Demokrasi
DEVLET BAŞKANI	Gitanas NAUSEDA (26 Mayıs 2024)
BAŞBAKAN	Ingrida Šimonytė (11 Aralık 2020)
DIŞ İŞLERİ BAKANI	Gabrielius Landsbergis (11 Aralık 2020)
İKTİDAR KOALİSYONU ORTAKLARI	Köylü ve Yeşiller Birliği, Litvan Sosyal Demokratik İşçi Partisi, Homeland Union, Liberal Parti
RESMİ DİL	Litvanca ve yaygın bir şekilde Rusça
DİN	Roman Katolik %79, Ortodoks %4,1, Protestan %1,9, %13 Din tercihi olmayan
YÜZÖLÇÜMÜ	65,300 km ²
NÜFUS	2,8 milyon kişi (2023)
ETNİK YAPI	Litvanyalı %84.6, Polonyalı%6.5, Rus %5, Belaruslu%1, Ukraynalı %0,5, Diğer Milletler %2.4
DİPLOMATİK İLİŞKİLERİN TESİSİ	17 Eylül 1930 (Uzun SSCB dönemi sonrası diplomatik ilişkilerin yeniden tesis edildiği tarih ise 3 Eylül 1991'dir)
ÜLKEDEKİ TÜRK NÜFUSU	2200 Kişi
ÜYESİ OLDUĞU BAŞLICA ULUSLARARASI KURULUŞLAR	BM, AB, OECD, NATO, IMF, IBRD, ILO, WHO, FAO, DTÖ, OSCE, SCHENGEN, CERN, CEPT, UNECE, UNCTAD, UNWTO, WIPO, WCO, UPU, ICAO, OSJD, IMO, ISO, ITU.
VILNIUS TEMSİLCİLERİMİZ	Vilnius Büyükelçisi Görkem Barış Tantekin Vilnius Ticaret Müşaviri Gökhan Karaca
LİTVANYA'NIN ÜLKEMİZDEKİ TEMSİLCİLERİ	Ankara Büyükelçisi Ričardas Degutis Ankara Ticaret Müşaviri Dalija Ignatavičiūtė
İŞ KONSEYİ EŞBAŞKANLARI	Türk Kanadı: Serdar Kurt, Y. Kurulu Başkanı - Adem & Havva Sağlık Hizmetleri Litvanya Tarafı: Litvanya Ticaret, Sanayi ve Zanaatkarlar Odaları Birliği
JETCO EŞBAŞKANLARI	Türk Kanadı: Sayın Bakanımız Ömer Bolat Litvan Kanadı: Ekonomi Bakanı Aušrinė Armonaitė
ASKERİ ATAŞELİK	Riga Büyükelçiliğimiz Askeri Ataşeliği akreditedir.
THY SEFERLERİ	İstanbul-Vilnius, haftada 14 sefer yolcu ve 3 sefer kargo uçuşu düzenlenmektedir. Yaz döneminde sefer sayısı 20'ye çıkmakta ayrıca Vilnius-Antalya arası 3 charter uçuşu uygulanmaktadır.
FAHRİ KONSOLOSLUKLAR	1) İsmahan Mine Gül – Antalya 2) Mustafa Ahmet Özsoy – İzmir 3) Berat Tunakan – Bursa 4) Abdülaziz Armağan Öner – Mersin 5) Sarper Cengiz – İstanbul 6) Mehmet Şahin – Alanya

2. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER (2023)

GSYİH (NOMİNAL)	77,8 Milyar ABD Doları (2023)
KİŞİ BAŞINA GSYİH	27,102 ABD Doları (2023)
GSYİH BÜYÜME HIZI (Reel)	- %0,3 (2023)
ENFLASYON ORANI	%8,7 (2023)
PARA BİRİMİ&DÖVİZ KURU	Euro; 1 Euro (EUR) 1,12 ABD Doları
TOPLAM DÖVİZ VE ALTIN REZERVLERİ	6,17 Milyar ABD Doları
İHRACAT	42,6 Milyar ABD Doları (2023)
İTHALAT	48,4 Milyar ABD Doları (2023)
ÜLKEYE GİREN YATIRIM(STOK)	37,5 Milyar ABD Doları (2023)
YURTDIŞINA ÇIKAN YATIRIM(STOK)	14,15 Milyar ABD Doları (2023)
İŞSİZLİK ORANI	%6,9 (2023)
DÜNYA BANKASI İŞ YAPMA KOLAYLIĞI SIRALAMASI	11/190 Ülke Arasında (2022)
GSYİH'NİN SEKTÖREL DAĞILIMI	Tarım %3,3, Sanayi %28,5, Hizmetler %68,3
İHRACATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER	Petrol yağları (%12), Diğer Mobilyalar (%4.6), Binek Otomobiller (%3), Buğday ve Mahlut (%2,4), Tütün mamulleri (%1,78), İlaçlar (%1,74)
İTHALATINDA BAŞLICA ÜRÜNLER	Petrol Yağları (%12), Binek Otomobiller (%4.7), Doğalgaz (%4.1), İlaçlar (%2.8), Traktörler (%2.4), Telefonlar (%2), Elektrik Enerjisi (%2)
İHRACATINDA BAŞLICA ÜLKELER	Letonya (%10.8), Polonya (%9.3), Almanya (%7.8), Hollanda (%5.9) ve Estonya (%5.5). Türkiye (%1.4) 19'uncu sırada.
İTHALATINDA BAŞLICA ÜLKELER	Almanya (%13.8), Polonya (%13.2), Letonya (%8.1) ABD (%6.4) ve Hollanda (%5.4). Türkiye (%0.8) 21'nci sırada.
BAŞLICA SANAYİ DALLARI	Bira, Doğal Maden Suları, İnfüzyon Setleri ve Kateterler, Alkolsüz İçecekler, Etil Alkol, Ahşaptan Mobilyalar, Dolomit, Elektrik Kablolari, Lazerler, Tarım Ve Ormancılık Makinalari, İnşaat Kumu, DizeL.
BAŞLICA TARIMSAL ÜRETİM	Arpa, Buğday, Çavdar, Üzüm Posası, Şeker Kamışı, Patates,
MADENLER VE YERALTI KAYNAKLARI	Dolomit, Kireç Taşı, Çakıl, Kuvars Kumu.

Kaynak: Trademap, Lithuanian Official Statistics Portal.

B. EKONOMİK DURUM

TEMEL EKONOMİK GÖRÜNÜM (2015-2022)

Yıl	GSYİH Nominal (Milyar \$)	Büyüme Oranı (%)	Kişi Başına Gelir (\$) (PPP)	Enflasyon Oranı (%)	İhracat (Milyar \$)	İthalat (Milyar \$)
2015	41,4	2,0	28,561	-0,7	21,798	24,164
2016	43,0	2,6	30,112	0,7	24,248	26,213
2017	47,7	4,2	33,115	3,7	29,122	31,313
2018	53,5	3,6	35,311	2,5	32,372	35,497
2019	54,2	3,6	38,589	2,4	33,301	36,490
2020	55,7	-0,8	37,826	1,2	35,484	38,765
2021	63,5	4,6	44,076	4,7	34,573	37,754
2022	70,7	2,4	46,479	21,7	48,5	57,5
2023	77,8	-0,3	46,210	8,7	42,6	48,4

Kaynak: World Bank, Lithuanian Official Statistics Portal.

1. GENEL EKONOMİK DEĞERLENDİRME

Yüksek enflasyon, ticaretin daralması ve ekonomik güvenin zayıflaması nedeniyle 2023 yılında reel GSYH'de daralma yaşanmıştır. Bu durumun, iki çeyrek boyunca özel tüketimdeki düşüş ve yıl boyunca mal ihracatındaki reel gerileme ile bağlantılı olduğu görülmektedir. Zayıf dış talep, yüksek enflasyon karşısında düşük reel ücret artışı ve tasarruflardaki artış, zayıf GSYH performansına negatif katkıda bulunmuştur. Buna karşın, hizmet ihracatının güçlü kalması ve yatırımların hızla artması sayesinde 2023 yılı genelindeki daralmanın yalnızca %0,3 seviyesinde kalması sağlanmıştır. Genel olarak, 2024 yılında AB ve küresel büyümedeki kademeli iyileşmenin yanı sıra tüketimdeki toparlanmanın ekonomiyi yeniden büyümeye yönlendirmesi beklenmektedir.

2024 yılında enflasyonun hafiflemesi ve nominal ücretlerdeki artışın reel gelirleri iyileştirerek özel tüketimi desteklemesi beklenmektedir. Yatırımların, kamu altyapısına yönelik AB fonlu yatırımlar, maddi olmayan yatırımlar ve savunma ile enerjiye yapılan yatırımlar aracılığıyla büyümeye devam edeceği ancak 2023'e kıyasla daha yavaş bir hızda gerçekleşeceği öngörülmektedir. Mal ticaretinin ise AB ve küresel ticaret ortaklarındaki büyümenin yeniden başlamasıyla yıl boyunca kademeli olarak iyileşmesi beklenmektedir. 2025 yılında da benzer faktörlerin büyümeyi %2,9 seviyesine kadar artıracığı tahmin edilmektedir, ancak sektörel ücret artışlarındaki dengesizliklerin ve halihazırda yüksek olan tasarruf seviyelerinin gelir dilimleri arasında farklılıklar yaratabileceği düşünülmektedir. İhracatın büyüme hızı, AB ve küresel toparlanmanın hızına bağlı olacaktır.

2023 yılında iş gücü piyasasında bazı yavaşlama işaretleri ortaya çıkmış olup bu durumun 2024 yılında da devam etmesi beklenmektedir. İşsizlik oranının %7 seviyesine yükselmesi ve Ukrayna'dan gelen göçmenlerin iş gücüne katılımının sürmesi bu öngörüü desteklemektedir. Ancak 2025 yılında Litvanya'da kalan göçmen sayısının

azalması ve doğal nüfus azalmasının iş gücü piyasasındaki gevşemeyi tersine çevirmesi beklenmektedir. İşsizlik oranının 2023'te %6,9'dan 2024'te %7'ye çıkması, ardından 2025'te %6,9'a gerilemesi öngörülmektedir. İş gücü piyasasındaki sıkışıklığın tahmin döneminde yıllık %7-8 oranında ücret artışına yol açması beklenmektedir.

Enflasyon 2023'te %8,7 seviyesine gerilemiş olup 2024 ve 2025 yıllarında sırasıyla %1,9 ve %1,8'e düşmesi beklenmektedir. Enerji fiyatlarındaki düşüş ve enflasyon sepetinin diğer bileşenlerindeki fiyat artışının önemli ölçüde yavaşlaması, hem manşet enflasyonu hem de enerji ve gıda hariç enflasyonu aşağı çekmeye devam edecektir. Ancak, hizmetler enflasyonunun, ücret artışlarının devam etmesi nedeniyle daha yavaş bir şekilde azalması beklenmekte olup bu azalmanın 2024 ve 2025 yıllarında kademeli olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

2023 yılında genel bütçe açığının, sosyal harcamalardaki artış, kamu yatırımlarının büyümesi ve kamu maaşlarındaki artış nedeniyle GSYH'nin %0,8'ine yükseldiği görülmektedir. Yüksek enerji fiyatlarının etkisini hafifletmeye yönelik tedbirlerin aşamalı olarak kaldırılmasıyla GSYH'nin %0,9'u kadar tasarruf sağlanmıştır (bu harcamalar 2022'de GSYH'nin %1,2'sinden, 2023 ve 2024'te sırasıyla %0,3 ve %0,1'in altına düşecektir). Toplam kamu harcamaları 2022'ye kıyasla önemli ölçüde artmış olsa da (GSYH'nin %1,9'u kadar), bu durum iş gücü vergilerinin daha iyi toplanması ve geçici banka dayanışma katkısı ile kısmen dengelenmiştir.

2024 yılında ise genel bütçe harcamalarındaki artış (GSYH'nin %2,1'i kadar) nedeniyle açığın %1,8'e çıkması beklenmektedir. Gelirlerin ise daha yavaş bir hızda artması (GSYH'nin %1,1'i kadar) öngörülmektedir. 2022'de emekli maaşı endeksleme kurullarındaki reform, sosyal harcamalardaki artışın (GSYH'nin %0,9'u kadar) ana nedeni olarak görülmektedir. Kamu maaşlarındaki artış (GSYH'nin %0,4'ü kadar), hükümet tarafından ödenen cari transferler (GSYH'nin %0,4'ü kadar) ve faiz harcamalarındaki artış (GSYH'nin %0,1'i kadar), diğer büyük harcama kalemleri arasında yer almaktadır.

Diğer Mevcut politikalar değişmediği takdirde, açığın 2025'te daha da artarak GSYH'nin %2,2'sine ulaşması beklenmektedir.

Ayrıca 2024 yılında kamu borcunun GSYH'nin %38,9'una yükselmesi beklenmektedir. 2025 yılında ise açığın artması ve stok akış düzenlemeleri nedeniyle borç/GSYH oranının %41,6'ya yükselmesi öngörülmektedir.

2. ÇOK TARAFLI İLİŞKİLERDE ÜLKENİN POZİSYONU

Litvanya, 31 Mayıs 2001 tarihinden bu yana Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesidir.

Litvanya'nın AB üyesi olması nedeniyle, tarım politikasını AB politikası ile açıklamak gerekmektedir. Bu çerçevede, bazı AB üyelerin hassasiyetleri nedeniyle, AB'nin DTÖ'deki tarım pozisyonunun savunma ağırlıklı olduğu söylenebilir. Özellikle, ihracat sübvansiyonları ve tarife kotaları konusunda daha itidalli bir tutum izlemekte ve bu alanlardaki açılımı diğer alanlarda elde edeceği kazanımlar ile dengeleyebildiği sürece adım atmaya hazır olduğu görülmektedir. Ayrıca, bazı ürünlerdeki hassasiyetler nedeniyle de, pazar açılımında esneklikler kullanmayı da istemektedir. AB'nin pazar açılımı sağlayacağı en önemli alanın tarım olduğu bilinmektedir. AB de bu başlığı bir koz olarak kullanmakta, bir yandan diğer alanlarda açılım talep ederken, bir yandan da az

sayıda dahi olsa bazı ürünlerini açılımda korumayı istemektedir. İç destekler konusunda ise göreceli rahattır. Geçtiğimiz yıllarda iç desteklerin önemli bir bölümünü yeşil kutuya kaydırması nedeniyle, bu alanda beklentileri karşılayabilecek durumdadır.

Litvanya, NAMA müzakereleri alanında ise, tarife indirimlerini en üst seviyede yapmayı ve NAMA'da gerçek pazara girişi sağlamayı hedefleyen "Friends of Ambition" grubuna dahildir. Litvanya, yine bir AB üyesi olarak, hem ITA hem de EGA müzakerelerine taraftır.

C. SİYASİ DURUM

1. Genel Siyasi Durum

Litvanya parlamenter demokrasiyle yönetilen bir ülke olmakla birlikte, fiilen yarı başkanlık sistemi uygulanmaktadır. Parlamentosunun toplam üye sayısı 141'dir. Seçimler dört yılda bir yapılmaktadır. Üyelerin 71'i tek temsilci seçen bölgelerden, 70'i ise ülke çapında parti listelerinden seçilmektedir. Seçim barajı %5 olup, siyasi partilerin seçime koalisyon olarak girmeleri halinde % 7'dir. Litvanya, 1991 yılında bağımsızlığın elde edilmesinden bu yana koalisyonlarla yönetilmektedir. 14 ve 28 Ekim 2012 tarihlerinde yapılan son genel seçimlerden Sosyal Demokrat Parti (SDP) birinci parti olarak çıkmış olup, SDP lideri Algirdes Butkevicius başkanlığında kurulan yeni koalisyon hükümeti 13 Aralık 2012 tarihinde göreve başlamıştır. Koalisyon, SDP, İşçi Partisi (İP), Adalet ve Düzen Partisi (ADP) ve Litvanya'da Polonyalılar Seçim Hareketi'nden (LPSH) oluşmaktadır.

Halkoyuyla seçilen ve kapsamlı anayasal yetkileri haiz olan Cumhurbaşkanı'nın, özellikle dış politika üzerinde önemli bir ağırlığı bulunmaktadır.

2024 yılı Litvanya cumhurbaşkanlığı seçimleri, 12 Mayıs'ta çoklu vatandaşlığa izin veren bir referandumla birlikte gerçekleştirilmiştir. Mevcut Cumhurbaşkanı Gitanas Nausėda, ikinci dönem için yeniden seçilmiştir. Seçimden önce aday kayıtları kapandığında, Litvanya Merkez Seçim Komisyonu, on beş adayın başvurularını doğrulamıştır; bu adaylardan on ikisi, minimum 20.000 seçmenin imzasını toplamak üzere çalışmalarına devam etmiştir. Ancak, dört aday daha sonra çekilmiş veya reddedilmiş ve sekiz aday seçim pusulasında yer almıştır.

İlk turda hiçbir aday mutlak çoğunluğu elde edemediği için 26 Mayıs'ta ikinci tur düzenlenmiştir. Bu turda Nausėda ve Başbakan Ingrida Šimonytė karşı karşıya gelmiş, 2019 seçimlerinde Nausėda'nın Šimonytė'yi mağlup ettiği seçim tekrar edilmiştir. Nausėda, ikinci turda oyların %75'ini alarak Šimonytė'yi büyük bir farkla yenmiş ve Litvanya tarihindeki herhangi bir cumhurbaşkanlığı seçiminde en büyük farkla zafer kazanmıştır.

2. Ülkemizle Siyasi İlişkiler

Litvanya 1918 yılında Rus Çarlığı'ndan, 1990 yılında resmen, 1991 yılında ise fiilen SSCB'den bağımsızlığını yeniden kazanmıştır. 17 Eylül 1930 tarihinde Türkiye ile Litvanya arasında "Dostluk Andlaşması" imzalanarak diplomatik ilişkiler tesis edilmiştir.

Ülkemiz Litvanya'nın SSCB tarafından işgalini, müteakiben ilhakını tanımamış; Türkiye ile Litvanya arasındaki diplomatik ilişkiler 3 Eylül 1991 tarihinde, Sovyetler Birliği'nde Ağustos 1991'de vuku bulan başarısız darbe girişiminden sonra yeniden tesis edilmiştir.

Litvanya'da geçmişi 700 yüzyıl öncesine uzanan Tatar toplumu ile 650 yıl öncesine uzanan Karay Türkleri ve 14. yüzyıldan itibaren Litvanya Büyük Dükalığı ordusunda savaşmak üzere çoğunluğu Kırım'dan gelen Müslüman Tatar toplumu mevcuttur.

Tatar toplumunun nüfusunun, SSCB döneminde Tataristan'dan gelenlerle birlikte yaklaşık 4 bin olduğu tahmin edilmektedir. Daha küçük bir toplum olan Karay Türkleri'nin ise 1997 yılında 257 olan nüfusu 2023 yılındaki ölçümlere göre 200 dolaylarındadır.

Türkiye ile Litvanya arasındaki siyasi ilişkiler olumlu bir seyir izlemektedir. Litvanya'nın 2004 yılında NATO üyesi olması sonrasında, iki ülke arasında müttefiklik çerçevesinde işbirliği ve görüş alışverişi hızla artmıştır. Litvanya, Türkiye'nin AB üyeliğini desteklemektedir. Litvanya Cumhurbaşkanı Dalia Grybauskaite, Sayın Cumhurbaşkanımızın davetine icabetle, 7-9 Aralık 2014 tarihlerinde beraberinde Litvanya Dışişleri ve Ekonomi Bakanları ile ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Söz konusu ziyaret vesilesiyle "Avrupa Bütünleşmesi Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı" AB Bakanı ve Başmüzakereci Sayın Volkan Bozkır ile Litvanya Dışişleri Bakanı Linkevicius tarafından imzalanmıştır. Dışişleri Bakanımız Mevlüt Çavuşoğlu 28 Ağustos 2018 tarihinde, Ticaret Bakanımız Ruhsar Pekcan 31 Ocak 2020 tarihlerinde Litvanya'ya resmi ziyaretler gerçekleştirmişler ve muhatap Başbakan ve Bakanlar ile görüşmeler gerçekleştirmişlerdir.

10-12 Temmuz 2023 tarihlerinde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan önderliğindeki Türk heyeti, Nato Zirvesine katılmak için Vilnius'a gelmiştir. Söz konusu heyete Dışişleri Bakanımız Sayın Hakan Fidan, Savunma Bakanımız Sayın Yaşar Güler de eşlik etmiş olup birçok ülke ile ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

D. İKİLİ TİCARİ VE EKONOMİK İLİŞKİLER

İKİLİ TİCARET VERİLERİ (1.000 Dolar)

Yıl	İhracat \$ / Bin	İhracat Değ. %	İthalat \$ / Bin	İthalat Değ. %	Hacim \$ / Bin	Denge \$ / Bin
2016	258.595	-14	281.307	15	539.902	-22.712
2017	301.895	17	492.911	75	794.806	-191.016
2018	275.846	-8,5	410.412	-16,7	686.258	-134.566
2019	248.851	-9,7	301.251	-26,5	550.103	-52.400
2020	304.828	22,4	458.968	52,3	763.797	-154.140
2021	364.580	19,6	627.641	36,7	992.222	-263.060
2022	559.469	53,4	645.951	2,9	1.205.420	-86.481
2023	510.857	-8,7	525.449	-18,7	1.036.306	-14.592
2024 (Ocak- Temmuz)	272.969	1,2	329.277	-9,2	602.246	-56.308

*Kaynak: Ticaret Bakanlığı İstatistik Bilgi Sistemi

1. İKİLİ TİCARİ İLİŞKİLERİN DEĞERLENDİRMESİ

Potansiyel Arz Eden Sektörler

2004 yılında Litvanya'nın AB üyeliği ve Türkiye ile AB arasındaki gümrük birliğine dahil olması, ikili ticarete gümrük vergilerinin sıfırlanması, sahip olduğu yasal düzenlemeler, görece düşük üretim maliyetleri Litvanya'yı Türk yatırımcılar için cazip kılmaktadır.

Türkiye ile Litvanya arasında başta gıda, telekomünikasyon, yüksek teknolojiler, metal, tekstil, kimya ve lojistik sektörleri olmak üzere işbirliği yapılabilecek pek çok alan bulunmaktadır.

2023 yılı ticaret verilerine göre **Litvanya'nın dünyadan 50 milyon doların üzerinde ithalat yaptığı, ülkemizin ise dünyaya 500 milyon doların üzerinde ihracat yaptığı** ancak Türkiye ile Litvanya arasındaki **karşılıklı ticaretin 10 milyon doların altında olduğu** ürünler müşavirliğimizce incelenmiş olup buna göre potansiyel arz eden ürünler aşağıda belirtilmektedir;

GTİP KODU	ÜRÜN TANIMI
271019	DİĞER YAĞLAR VE MÜSTAHZARLAR
870340	HEM BENZİNLİ HEM DE TAHRİK GÜCÜ VEREN ELEKTRİK MOTORLU TAŞITLAR; HARİCİ GÜÇ KAYNAĞINA BAĞLANARAK ŞARJ EDİLENLER HARİÇ
854449	BAĞLANTI PARÇALARI TAKILMAMIŞ DİĞER ELEKTRİK İLETKENLERİ; İZOLE EDİLMİŞ, GERİLİMİ <= 1000 V
721420	DEMİR/ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN ÇUBUKLAR; SICAK HADDELEME SIRASINDA ÇENTİK, YİV, OLUK GİBİ ŞEKİL BOZUKLUKLARI BARINDIRANLAR
870899	87.01 İLA 87.05 POZİSYONLARINDA YER ALAN MOTORLU KARA TAŞITLARI İÇİN DİĞER AKSAM VE PARÇALAR
870121	YARI RÖMORKLER İÇİN ÇEKİCİLER; SADECE SIKIŞTIRMA ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLU OLANLAR (,
730890	DEMİR/ÇELİKTEN DİĞER İNŞAAT (94.06 POZİSYONUNDAKİ PREFABRİK YAPILAR HARİÇ),
300490	TEDAVİDE VEYA KORUNMADA KULLANILMAK ÜZERE KARIŞIK OLAN VEYA KARIŞIK OLMAYAN DİĞER İLAÇLAR
870332	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE İNSAN TAŞIMAK İÇİN MOTORLU DİĞER TAŞITLAR; SADECE DİZEL/YARI DİZEL
732690	DEMİR VEYA ÇELİKTEN DİĞER EŞYA
870322	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE İNSAN TAŞIMAYA MAHSUS MOTORLU DİĞER TAŞITLAR; SADECE BENZİNLİ, TAŞIMA KAPASİTE
852872	RENKLİ DİĞER TELEVİZYON ALICI CİHAZLARI
870323	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE İNSAN TAŞIMAYA MAHSUS MOTORLU DİĞER TAŞITLAR; SADECE BENZİNLİ, TAŞIMA KAPASİTE
401110	OTOMOBİL DIŞ LASTİĞİ; YENİ
401120	OTOBÜS VE KAMYON DIŞ LASTİĞİ; YENİ

210690	TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMİYEN VEYA YER ALMAYAN DİĞER GIDA MÜSTAHZARLARI
190590	DİĞER EKMEKÇİLİK MAMULLERİ, HOSTİ, ECZACILIKTA KULLANILAN BOŞ İLAÇ KAPSÜLLERİ, MÜHÜR GÜLLACI, PİRİNÇ
870830	87.01 İLA 87.05 POZİSYONLARINDA YER ALAN MOTORLU KARA TAŞITLARI İÇİN FRENLER, SERVO-FRENLER VE BUNLA
848180	BORULAR, KAZANLAR, TANKLAR, DEPOLAR VE BENZERİ DİĞER KAPLAR İÇİN DİĞER MUSLUKLAR, DİĞER VALFLER, VB.
870421	EŞYA TAŞIMAYA MAHSUS SADECE DİZEL VEYA YARI DİZEL MOTORLU DİĞER TAŞITLAR; BRÜT AĞIRLIĞI <= 5 TON
271012	PETROL VE BİTÜMENLİ YAĞLARDAN ELDE EDİLEN HAFİF YAĞLAR VE MÜSTAHZARLARI
392190	DİĞER PLASTİKLERDEN DİĞER LEVHA, YAPRAK, FİLM, FOLYO VE ŞERİT
340250	YÜZEY AKTİF MÜSTAHZARLAR, YIKAMA VE TEMİZLEME MÜSTAHZARLARI (PERAKENDE SATILACAK HALE GETİRİLMİŞ)
230400	SOYA FASULYESİ YAĞININ EKSTRAKSİYONUNDAN (ÖZÜTLEME) ARTA KALAN KÜSPE VE DİĞER KATI ARTIKLAR
180690	KAKAO VE ÇİKOLATA İÇEREN DİĞER GIDA MÜSTAHZARLARI (AMBALAJDA <= 2 KG)
961900	HİJYENİK HAVLULAR, TAMPONLAR, BEBEK BEZLERİ VE BENZERİ HİJYENİK EŞYA
760429	ALUMİNYUM ALAŞIMLARINDAN ÇUBUKLAR VE DİĞER PROFİLLER
730661	DEMİR VEYA ÇELİKTEN KESİTİ KARE VEYA DİKDÖRTGEN ŞEKLİNDE OLAN BORULAR; KAYNAK YAPILMIŞ
392010	ETİLEN POLİMERLERDEN LEVHA, PLAKA, ŞERİT, FİLM, FOLYE; GÖZENEKSİZ, TAKVİYE EDİLMEMİŞ, MESNETSİZ
170490	KAKAO İÇERMİYEN DİĞER ŞEKER MAMULLERİ
940360	AHŞAPTAN DİĞER MOBİLYALAR
870829	87.01 İLA 87.05 POZİSYONLARINDA YER ALAN MOTORLU KARA TAŞITLARI KAROSERİLERİNİN DİĞER AKSAM VE PARÇA
870321	BİNEK OTOMOBİLLERİ VE İNSAN TAŞIMAK ÜZERE İMAL EDİLMİŞ MOTORLU DİĞER TAŞITLAR; SADECE BENZİNLİ, TAŞI
853710	ELEKTRİĞİN KONTROL/DAĞITIMI İÇİN, 85.35-85.36'DAKİ İKİ/DAHA FAZLA CİHAZLA DONATILMIŞ TABLO, PANO, SA
730630	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN KESİTİ DAİRE ŞEKLİNDE OLAN DİĞER BORULAR; KAYNAK YAPILMIŞ
880730	UÇAK, HELİKOPTER VEYA İNSANSIZ HAVA TAŞITLARININ DİĞER AKSAM VE PARÇALARI

851660	ELEKTRİKLİ DİĞER FIRINLAR, OCAKLAR, PIŞİRME SAÇLARI, KAYNATMA HALKALARI, IZGARALAR VE KIZARTMA CİHAZ
760421	ALUMİNYUM ALAŞIMLARINDAN İÇİ BOŞ PROFİLLER
610910	TİŞÖRT, FANİLA, ATLET, KAŞKORSE VB. GİYİM EŞYASI; PAMUKTAN (ÖRME VEYA KROŞE)
840999	SIKIŞTIRMAYLA ATEŞLEMELİ İÇTEN YANMALI PİSTONLU MOTORLAR (DİZEL VEYA YARI DİZEL) İÇİN AKSAM VE PARÇA

Diğer taraftan gelişmiş müteahhitlik sektörümüzün Litvanya ekonomisine katkı sunabileceği öngörülmektedir. Bu sebeple, müteahhitlik sektörümüze hitap eden sınırlı ancak cazip fırsatların değerlendirilebilmesi için yoğun gayret sarf edilmektedir.

Ayrıca Türkiye'nin 25 yıldır Litvan turistlerin açık ara ilk tercihi olma konumunu muhafaza etmesinden hareketle, Litvan halkında mevcut olan ülkemizdeki kamu ve özel sektör kurumlarının etkin işleyişi, misafirperverlik ve hizmet sektörünün kalitesi konularındaki farkındalığın, zaman içerisinde, doğru teşvik mekanizmaları, gerekli tanıtım çalışmaları ve diğer promosyon etkinlikleriyle sağlık turizmi alanında gelişme sağlanabileceği değerlendirilmektedir.

Bahse konu potansiyel değerlendirildiğinde, özellikle tüp bebek tedavisi, estetik operasyonlar, başta lazerle müdahale olmak üzere göz hastalıklarının tedavisi, implant/diş tedavisi, fizik tedavi ve rehabilitasyon/sanatoryum hizmeti hususlarında ülkemizin tercih edilme şansının yüksek olduğu düşünülmektedir.

Her iki ülkenin sahip olduğu coğrafi avantajlar ve güçlü altyapısı ulaşım ve lojistik sektöründe işbirliğinin artırılmasına münasip bir yapı sergilemektedir. Bu çerçevede, heyet ziyaretleri, işbirliği projeleri, sektör-özel programlar gibi olabilecek her türlü iletişim aracı ile bu alandaki imkanların değerlendirilmesi için gayret gösterilmesi isabetli olacaktır.

İhracatımızın ileriye taşınmasında ülkemizin güçlü sektörlerine ilişkin farkındalığın artırılması önem taşımaktadır. Bunun yanında, ülkede geçerli ekonomik koşulların iş insanlarımız tarafından etraflıca analiz edilmesi, sektörlerin kapsamlı şekilde incelenmesi, rakip ve tamamlayıcı ürünlerin dikkatlice ele alınması fiyat-kalite dengesinde isabetli kararlar alınmasını sağlayacaktır. Etkin bir pazar araştırması yapılması ve yapılan girişimlerde profesyonel yöntemlerin kullanılması oldukça büyük fayda sağlayacaktır.

Ülkemiz sanayi ürünleri yüksek kaliteleri yanından rekabetçi fiyatları ile öne çıkmaktadır. Bilgi ve farkındalık eksikliğinin giderilmesi halinde Litvanya'da dikkat çekici bir ihracat artışı sağlanabilecektir. Bu itibarla akla ilk olarak tanıtım faaliyetlerinin artırılması gelmektedir. Ayrıca, Litvanya'da belirli bir satış grafiği yakalayan firmalarımızın Bakanlığımızın hibe niteliğindeki desteklerinden de yararlanarak şirketleşme yoluna gitmesinin önemli yarar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çerçevede, Bakanlığımızın sağladığı desteklere başvurulması halinde 4 yıl boyunca bu ülkelerdeki birimlerin kiralarının ve yapılan tanıtım faaliyetlerinin yarısının Bakanlığımız tarafından karşılanma imkanı elde edilecektir.

Özellikle yüksek meblağlı sanayi ürünleri satın alırken, güvene ve istikrara önem veren Litvanya'daki iş insanları, muhatap firmanın ülkede yerleşik olmasını büyük bir avantaj olarak görmektedir. Böylelikle ürünle ilgili olası sorunlarına hemen çözüm bulabileceğini düşünen alıcı, tereddütlerinden kurtulabilmektedir. Ayrıca, yerleşik olunması halinde ürünlerin teşhir edilme imkânı elde edilecektir. İlâveten, yaşam maliyetinin (kira, barınma, ulaşım vb) Avrupa ortalamasının altında olması sebebiyle, Baltık ülkelerinde bir birim ile temsil edilerek başta Nordik bölgesi olmak üzere çevre ülkelere erişim imkânına kavuşulması mümkündür.

Son olarak, Litvanya'nın gelişmiş nanoteknoloji sektörü, lazer ürünleri, rekabetçi yenilenebilir enerji uygulamaları, bilişim sistemleri ve ileri seviyedeki finansal teknoloji sektörü ülkemiz girişimcilerine ciddi fırsatlar sunabilecektir. Litvanya pazarındaki potansiyelimizin daha iyi değerlendirilebilmesi amacıyla ülkemiz tanıtımının daha etkin olarak yapılmasına, Litvanya'ya kaliteli mal ihracatının teşvik edilmesine gayret gösterilmelidir.

Başta ihtisas fuarları olmak üzere fuarlara katılımın da artırılması önemlidir.

Litvanya'nın dünyadan ithal ettiği başlıca ürünler ve bu ürünlerde ithalatının seyri, uyguladığı gümrük vergileri, Türkiye'nin bu ürünlerdeki dünyaya ve Litvanya'ya ihracatının durumu dikkate alınarak yapılan çalışmalar neticesinde, aşağıdaki sektörlerin Litvanya'ya ihracat potansiyeli olduğu tespit edilmiştir.

2. İKİLİ TİCARETİMİZDE BAŞLICA MADDELER

İHRACATIMIZDA İLK 20 ÜRÜN

Ürün Adı	2022 (USD)	2023 (USD)
Petrol, petrolden elde edilen ürünler	49.669.946	71.010.210
Elektrik makinaları, cihazları ve aletleri, vb. aksam, parçaları	41.499.319	62.767.232
Motorlu kara taşıtları, bisiklet ve motosikletler, bunların aksam ve parçası	35.827.921	56.274.899
Demir, çelik, bakır, nikel, alüminyum ve diğer adi metallerden eşya	65.728.474	43.241.060
Tekstil ürünleri (iplik, kumaş, yer kaplamaları, hazır eşya)	44.526.174	36.873.939
Tanklar ve diğer zırhlı savaş taşıtları (motorlu) (silahla donatılmış olsun/olmasın)	23.868.793	22.256.306
Meyve ve sebzeler	16.691.438	21.342.748
Demir ve çelik	55.741.492	21.030.386
Uçucu yağlar, parfüm, kozmetik, tuvalet müstahzarları	14.206.253	17.890.776
Diğer genel endüstri makina/cihazların aksamları	18.386.323	15.877.267
Tıp ve eczacılık ürünleri	8.590.681	14.398.346

İlk şekilde olmayan plastikler (boru, hortum, levha, yaprak, plaka, şerit, film vb.)	18.381.189	13.523.935
Demir ihtiva etmeyen madenler	9.677.624	10.521.332
özelliği olan belirli sanayiler için makineler ve aksamı	7.516.393	9.325.264
Giyim eşyası ve bunların aksesuarları	10.705.371	8.379.756
Taş, alçı, çimento, amyant, cam, seramik vb. maddeden eşya	5.788.172	8.305.500
Kağıt,karton ve kağıt hamurundan eşya	10.133.869	7.723.754
Mantar ve ahşap eşya (mobilya hariç)	4.797.952	6.748.138
Güç üreten makineler ve araçlar	31.757.786	6.700.830
Mobilya; yatak takımı,yatak payandaları ve yastıklar	5.060.045	6.575.883
ÜLKE TOPLAM	559.414.053	510.857.141
İLK 20 TOPLAM	475.957.265	456.861.354

İTHALATIMIZDA İLK 20 ÜRÜN

Ürün Adı	2022 (USD)	2023 (USD)
Metal cevherleri, döküntüleri, hurdaları	518.824.784	309.129.950
Petrol, petrolden elde edilen ürünler	997.589	44.991.795
Teksitil ürünleri (iplik, kumaş, yer kaplamaları, hazır eşya)	25.452.830	26.602.455
Mobilya; yatak takımı,yatak payandaları ve yastıklar	20.853.987	20.625.786
Motorlu kara taşıtları, bisiklet ver motosikletler, bunların aksam ve parçası	5.940.881	18.884.594
Meyve ve sebzeler	250.207	16.668.245
Elektrik makineleri,cihazları ve aletleri, vb.aksam,parçaları	6.244.318	11.512.360
Haberleşme,ses kaydetme ve sesi tekrar vermeye yarayan cihaz ve araçlar	7.386.921	9.538.609
Başka yerde belirtilmeyen mesleki,ilmi,kontrol alet ve cihazlar	2.544.965	8.218.589
Diğer genel endüstri makina/cihazların aksamları	14.435.680	7.214.061
İlk şekilde olmayan plastikler (boru, hortum, levha, yaprak, plaka, şerit, film vb.)	1.428.226	4.870.992
Hayvanlar için gıda maddeleri	3.328.980	4.701.394
Tanklar ve diğer zırhlı savaş taşıtları (motorlu) (silahla donatılmış olsun/olmasın)	3.485.527	4.435.574

özelliği olan belirli sanayiler için makinalar ve aksamı	4.621.783	3.717.577
Taş kömürü, kok kömürü ve biriket kömürü	3.979.769	3.682.673
Demir, çelik, bakır, nikel, alüminyum ve diğer adi metallerden eşya	3.463.906	3.384.974
Demir, deniz, havayolu taşıtları ile bunların aksam, parçaları	801.319	3.058.657
Hububat, hububat ürünleri	429.125	2.363.377
çeşitli yenilebilir ürünler (yağ, homojenize ürünler, sos, maya vb.)	2.090.095	2.279.882
Fotograf, sinemacılıkta kullanılan alet ve cihazlar ile optik eşya vb.	2.138.453	2.234.303
ÜLKE TOPLAM	645.951.250	525.448.976
İLK 20 TOPLAM	630.852.867	510.646.216

3. KARŞILIKLI YATIRIMLAR

a. Litvanya'da Yatırım Ortamı

Litvanya'da;

- Yeni iş kurmanın süresi 1-3 gündür.
- IMD World Competitiveness verilerine göre dijital yetkinlikleri haiz işgücü arzı açısından dünyada birinci sıradadır.
- 25-34 yaş arası nüfusun %58'i yükseköğretim mezunudur.
- Genç profesyonellerin %85'i İngilizce bilmektedir.
- 2002-2020 yılları arasında kişi başına GDP'nin en çok arttığı AB ülkesidir.
- E-Residency programı ile kamu hizmetlerine uzaktan ulaşmak mümkündür.
- Kamu hizmetlerinin %90'ı dijital ortamda sunulmaktadır.
- Büyük ölçekli yatırım projelerine 20 yıl boyunca kurumlar vergisi muafiyeti sağlanmaktadır.
- Serbest Ekonomi Bölgelerinde (toplam 7 adet) yapılacak yatırımlara 10 sene boyunca kurumlar vergisi muafiyeti sağlanmaktadır. Ayrıca emlak vergisi ve kâr payı vergilerinden de muafiyet sağlanmaktadır.
- Ar-Ge yatırımlarında kurumlar vergisi %5 olarak uygulanmaktadır ve Ar-Ge giderleri 3x kaldıraçla gelirden düşülür.
- AB'de fiberoptik internet altyapı kapsama alanı açısından ikinci sıradadır.

Kaynak: <https://investlithuania.com/why-lithuania/business-environment/>

b. İki Ülke Yatırım İlişkilerinin Yasal Altyapısı

Ülkemiz ile Litvanya arasında 11.07.1994 tarihinde imzalanan ve 07.07.1997 tarihinde yürürlüğe giren Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşması 20 Ağustos 2018 tarihinde imzalanmış olup, yürürlüğe girmesi için her iki ülkedeki iç onay süreçleri devam etmektedir.

c. Karşılıklı Yatırımlar

TCMB ödemeler dengesi istatistiklerine göre 2023 yılı sonu itibarıyla Litvanya'nın ülkemizdeki yatırımları 27 milyon dolar seviyesindedir. Ülkemizin Litvanya'daki yatırım tutarı ise 7 milyon dolar seviyesindedir.

Şirketler

Ülkemizde 45 adet Litvanya sermayesine sahip şirket faaliyet göstermektedir. Türkiye'deki Litvanya sermayeli şirketlerin faaliyet alanlarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir. Diğer taraftan Litvanya'da kayıtlı yaklaşık 100 Türk firması bulunmaktadır.

Tablo 2: Litvanya Sermayeli Şirketlerin Sektörel Dağılımı

Sektör/ Şirket Sayısı	Toplam
Toptan ve Perakende Ticaret	14
İnşaat	7
İmalat Sanayii	7
Ulaştırma, Haberleşme ve Depolama Hizmetleri	6
Gayrimenkul, Kiralama ve İş Faaliyetleri	4
Oteller ve Lokantalar	4
Diğer Toplumsal, Sosyal Ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	2
Madencilik Ve Taşocakçılığı	1
Toplam	45

4. YÜRÜRLÜKTE OLAN VE MÜZAKERESİ SÜREN ANLAŞMALAR VE PROTOKOLLER

a. Yürürlükteki Anlaşmalar

Anlaşma Adı	İmza Tarihi	RG Tarih/ No
Türkiye-Litvanya Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması	27.08.1992	01.10.1994/ 22068
Türkiye-Litvanya Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşması	11.07.1994	16.10.1996/ 22789
Revize YKTK Anlaşması	28 Ağustos 2018	-
Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşması	02.06.1997	24.01.1998/ 23240
Türkiye-Litvanya Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte	24.11.1998	06.02.2000/ 23956

Vergilendirmeyi Önleme (ÇVÖ) Anlaşması		
Türkiye-Litvanya JETCO Kurucu Deklarasyonu	08.12.2014	-
Türkiye-Litvanya JETCO 1. Toplantısı Anlaşması	31.01.2020	-

5. KARMA EKONOMİK KOMİSYON/ JETCO MEKANİZMASI

Türkiye ile Litvanya arasında 1992 yılında imzalanan Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması ile iki ülke arasında Karma Ekonomik Komisyon mekanizması kurulmuş olmakla birlikte, bugüne kadar ilk toplantısı gerçekleştirilememiştir.

Türk-Litvanya Karma Ekonomik Komisyonu Türk Tarafı Eşbaşkanı Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt Selçuk olarak belirlenmiştir.

Litvanya Cumhurbaşkanı Dalia Grybauskaitė'nin Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın davetlisi olarak, 8-9 Aralık 2014 tarihlerinde ülkemize gerçekleştirdiği resmi ziyaret kapsamında, Türkiye-Litvanya JETCO Kurucu Deklarasyonu 8 Aralık 2014 tarihinde imzalanmıştır.

Anılan JETCO mekanizmasının ilk toplantısı 31 Ocak 2020 tarihinde Vilnius'ta gerçekleştirilmiştir.

6. İŞ KONSEYİ

Kuruluş Yılı: 1993

Türk Tarafı Başkanı: Serdar KURT

Firma ve Ünvanı: Adem & Havva Sağlık Hizmetleri – Yönetim Kurulu Başkanı

Karşı Kanat Kuruluşu: Litvanya Ticaret, Sanayi ve Zanaatkarlar Odaları Birliği

Öte yandan, Litvanya'daki Türk ve Litvan iş insanlarını biraraya getirmeyi amaçlayan **Türkiye-Litvanya Ticaret Odası** (Turkish Lithuanian Chamber of Commerce) 2024 yılı başında resmen kurulmuştur. Türk ve Litvan iş insanlarından oluşan Ticaret Odası'nın başkanlığı, Türk sermayeli European Merchant Bank'ın CEO'su Sarp Demiray tarafından yürütülmektedir.

7. ÜST DÜZEY ZİYARETLER

Türkiye'den Litvanya'ya gerçekleştirilen ziyaretler

Dönemin TBMM Başkanı Bülent Arınç	18-21 Eylül 2005
Dönemin Dışişleri Bakanı Ali Babacan	19-20 Şubat 2009
11. Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül	3-5 Nisan 2012
Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu	28 Nisan 2018
Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan	31 Ocak 2020
Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu	06-07 Temmuz 2021
12. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan	10-12 Temmuz 2023

Litvanya'dan Türkiye'ye gerçekleştirilen ziyaretler

Dönemin Cumhurbaşkanı Valdas Adamkus	20-21 Haziran 2006
Dönemin Cumhurbaşkanı Valdas Adamkus	23-24 Kasım 2006
Dönemin Başbakanı Gediminas Kirkilas	30 Nisan-2 Mayıs 2008
Cumhurbaşkanı Dalia Grybauskaitė	7-8 Aralık 2014
Dışişleri Bakan Yardımcısı Neris Germanas	10-12 Ekim 2019

8. FUARLAR VE TİCARET HEYETLERİ

Bakanlığımız Tarafından Desteklenen Bireysel Fuarlar

FUAR	BAŞLANGIÇ	BİTİŞ	KONU	YER/ORGANİZATÖR	Desteğe Esas Tutar
INTERNATIONAL AGRICULTURAL EXHIBITION KAPASESİ	21.03.2024	23.03.2024	Tarım, tarım teknolojileri	KAUNAS (Vytautas Magnus University Agricultural Academy)	3370,1654
RIGAFOOD 2024	5.09.2024	7.09.2024	GIDA VE GIDA TEKNOLOJİLERİ	RİGA (BT 1, International Exhibition Company BT 1)	5467

Uluslararası Hizmet Ticareti Genel Müdürlüğü 2024 Yılı Desteklenen Yurt Dışı Etkinlikler Listesi (Bireysel Katılım)

(LİTVANYA/ESTONYA/LETONYA)

SEKTÖR	ETKİNLİK ADI	BAŞLANGIÇ	BİTİŞ	ORGANİZATÖR	WEBSİTESİ
EĞİTİM	Baltic International Recruitment Tour	14.03.2024	17.03.2024	Baltic Council	https://www.balticcouncilfairs.org/p/fairs/days-of-international-education/
SAĞLIK	ADVENTUR (Turizm/Sağlık Turizmi Fuarı)	26.01.2024	28.01.2024	LITEXPO	https://www.litexpo.lt/en/events
SAĞLIK	WELLNESS DAYS	23.02.2024	25.02.2024	UAB EKSPONIZIJA CENTRAS	http://www.parodos.lt/?view=descr&paroda=85
EĞİTİM	SKOLA 2024	23.02.2024	25.02.2024	BT1 (Ministry of Education Support)	http://www.bt1.lv/skola/eng/
SAĞLIK	Balttour	2.02.2024	4.02.2024	BT1	http://www.balttour.lv/eng/
SAĞLIK	MEDBALTICA	19.09.2024	20.09.2024	BT1	http://www.bt1.lv/medbaltica/eng/
BİLİŞİM	LATITUDE59	22.05.2024	24.05.2024	MTU LATITUDE59	https://latitude59.ee/
SAĞLIK	Tourest 2024	8.02.2024	10.02.2024	Eesti turismi-ja reisifirmade liit	https://tourest.ee/en/

9. TURİZM VE KONSOLOSLUK İLİŞKİLERİ

a. Turizm

Yıllara göre Litvanya'dan ülkemize gelen turist sayıları aşağıdaki gibidir:

Yıllar	Turist Sayısı
2010	54.148
2011	76.036
2012	69.520
2013	90.180
2014	106.469
2015	112.654
2016	109.749
2017	134.264
2018	199.371
2019	229.704
2020	14.194
2021	114.227
2022	251.619
2023	277 810
2024 (Ocak- Temmuz)	152 484

b. Vize Uygulamaları

Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir (Schengen).

Hususi, Hizmet ve Diplomatik Pasaport hamilleri ise 180 gün içinde 90 günü aşmamak kaydıyla, anılan ülkeye yapacakları seyahatlerinde vizeden muafır.

Bir yabancı Schengen bölgesine üye ülkelerden birinin vizesi ile girdiğinde diğerine serbestçe seyahat edebilmektedir. Bununla birlikte, Schengen vize rejimi yönetmeliği uyarınca, Schengen vizesi ilk defa kullanılırken vizenin alındığı ülkeye giriş yapma zorunluluğu bulunmaktadır. Örneđin, Litvanya'nın Temsilciliklerinden alınan vize ile önce Litvanya'ya giriş yapılması gerekmektedir. Bu çerçevede, Schengen bölgesine seyahat edecek vatandaşlarımızın vizelerini ilk giriş yapacakları ülkenin temsilciliğinden almaları hususu önem taşımaktadır.

c. Eğitim

AB Programları çerçevesindeki öğrenci değişimleri ikili eğitim ilişkisinin temelini oluşturmaktadır. Erasmus programı kapsamında yaklaşık 700 Türk öğrenci Litvanya'da eğitim görmektedir. Diğer taraftan 2023-2024 eğitim öğretim döneminde 40 Litvan öğrenci ülkemizde eğitim görmektedir.

Litvanya'da Türkçe dil dersleri, Vilnius Üniversitesi Filoloji Fakültesine bağlı Türkçe Bölümünde, Vilnius Üniversitesi Dođu Araştırmaları Merkezi Çağdaş Asya Çalışmaları Programı bünyesindeki Türkçe Bölümünde, Litvanya Eğitim Bilimleri Üniversitesinde ve Vytautas Didzioji (Kaunas) Üniversitesinde verilmektedir.

10. ULAŞTIRMA

1. Karayolu Sektörü

Türkiye ile Litvanya arasındaki uluslararası karayolu taşımaları, 10.02.1994 tarihli Uluslararası Karayolu Taşımacılığına İlişkin Anlaşma ve bu Anlaşma uyarınca yapılan Kara Ulaştırması Karma Komisyon toplantıları sonunda düzenlenen protokoller çerçevesinde yürütölmektedir. Heyetler Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması'nın değiştirilmesi işlemini başlatmayı kararlaştırmışlardır.

Geçiş Belgesi Kotaları:

2023 yılı geçici geçiş belgesi kotası şu şekilde belirlenmiştir:

- 2800 ikili ve transit geçiş belgesi
- 850 evrensel belge (üçüncü ülke, boş giriş/dönüş, ikili,transit)

2. Havayolu Sektörü

İstanbul-Vilnius-İstanbul tarifeli yolcu seferleri haftada 14 defa, tarifeli kargo uçuşları ise haftada 2 defa icra edilmektedir (THY).

Yaz aylarında THY dahil farklı hava yolları tarafından Vilnius ile Antalya arasında günde 4 ilâ 6 charter seferi düzenlenmektedir. 2023 yılında ilk kez Kaunas ile Antalya arasında ilk kez charter seferi düzenlenmesine başlanmıştır.

3. Demiryolu Sektörü

Rail Baltica, Baltık Devletlerini Avrupa demiryolu ağına entegre etmeyi amaçlayan bir sıfırdan başlanan demiryolu altyapı projesidir. Proje, beş Avrupa Birliği ülkesini kapsamaktadır: Polonya, Litvanya, Letonya, Estonya ve dolaylı olarak Finlandiya. Rail Baltica, Helsinki, Tallinn, Pärnu, Riga, Panevežys, Kaunas, Vilnius ve Varşova şehirlerini birbirine bağlayacaktır. Rail Baltica projesinin Baltık kısmı, Rail Baltica Küresel Projesi olarak adlandırılmaktadır. Söz konusu proje çerçevesinde bir çok altyapı, üstyapı ve yazılım-sinyalizasyon ihaleleri açılmaktadır. Firmalarımızca söz konusu ihalelerin takip edilmesi önem arz etmektedir.

- Baltık bölgesindeki yüzyılın en büyük altyapı projesi
- Hem yolcu hem de yük taşımacılığı
- Uzunluğu: 870 km
- Çevre dostu (elektrikle çalışacak, daha az gürültü ve titreşim üretecek)
- Maksimum hız: 249 km/sa (yolcu), 120 km/sa (yük)
- Bölgeye 5 milyar avrodan fazla yatırım
- Estonya, Letonya, Litvanya tarafından hayata geçiriliyor
- AB'nin Kuzey Denizi-Baltık TEN-T koridorunun bir parçası
- Avrupa Birliği (CEF), Estonya, Letonya, Litvanya tarafından finanse ediliyor
- İntermodalite/multimodalite sağlıyor
- 2030 yılına kadar Kuzey Denizi - Baltık ulaşım koridorunun tam uyumluluğunu tamamlamayı ve bazı bölümlerde operasyonları 2028'e kadar başlatmayı hedefliyor.

11. GENEL SELAMLAMA İFADELERİ

Günaydın: Labas rytas

İyi günler: Laba Diena

Selam: Sveiki

Evet/Hayır: Taip/Ne

İyi Akşamlar: Labądien

Afiyet Olsun: Gero apetito

Teşekkür ederim: Aciu

Saat Kaç?: Kelinta valanda

Kaç Para?: Kiek

İyi Çalışmalar: Geras Darbas